
Declaració sobre prevenció d'incendis (bilingüe)

Autor: Css. Jurídica i Reglamentària
Aprovació: Ple, 23 juny 2025

El Consell Valencià de Cultura ha mostrat una permanent preocupació respecte als incendis forestals. En este sentit, són nombroses les declaracions, informes i jornades per a advertir sobre les nocives conseqüències socials, mediambientals i patrimonials, per a sol·licitar recursos i mitjans necessaris per a combatre'ls, i per a previndre a la ciutadania del seu compromís amb la cura dels nostres boscos.

La nostra Comunitat ha patit greus incendis que han arrasat gran nombre d'hectàrees, posant en perill moltes persones i, sobretot, han aniquilat fauna i flora dels nostres espais naturals. El canvi climàtic incidix negativament en les condicions extremes: onades de calor cada vegada més elevades i continuades; descens de precipitacions durant la temporada estival que potencia les sequeres, la falta d'aigua; calfament de la mar Mediterrània amb pèrdua de biodiversitat; i major nombre d'incendis.

La temperatura mitjana de 2024 ha sigut 1,4 °C superior a la de la mitjana climàtica normal, sent l'any més càlid des que hi ha registres. No va haver-hi cap mes amb caràcter fred i això és, segons les dades oficials, al fet que el 73% dels dies de l'any han tingut una temperatura mitjana superior a la mitjana normal.

Tampoc les anomenades «gotes fredes» o fins i tot la seua manifestació més salvatge com la Dana, l'última patida a l'octubre del 2024 amb conseqüències devastadores i la gran pèrdua de vides humanes, ajuden a pal·liar el problema dels incendis. Més bé al contrari, perquè l'aigua descontrolada provoca inundacions, erosió del sòl, pèrdua de cultius, danys a les infraestructures i sòsides del terreny.

A més, la Dana de 2024 ha provocat greus danys en infraestructures que afecten seriosament el treball dels efectius forestals i de bombers per a arribar a les zones boscoses. També ha danyat parcs naturals com el Parc Fluvial del Túria i ha arrasat zones d'arbres i de reforestació.

Segons les dades oferides per la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals, que es poden consultar en el Butlletí informatiu mensual, es produïx una mitjana de 5.500 hectàrees cremades a l'any en la nostra Comunitat que corresponen a 330 incendis aproximadament anuals, segons la mitjana de l'última dècada. A més, existix una tendència a la desestacionalització, per la qual cosa podem trobar-nos incendis en qualsevol època de l'any.

Hem de posar molta atenció a les dades oferides pels responsables d'extinció perquè els incendis intencionats suposen el 26% de la superfície cremada mentre que el 63% responen a negligències.

Podem i hem de gaudir de la naturalesa, dels nostres extraordinaris paratges naturals, però hem de fer-ho amb responsabilitat per a evitar el mal que podem causar. La protecció dels nostres boscos és qüestió prioritària en la sostenibilitat del planeta. De tots nosaltres depén la qualitat i quantitat dels nostres boscos, el gaudi actual i futur, així com recuperar el nostre patrimoni paisatgístic natural dels nostres boscos valencians.

Vivim en una regió fràgil i vulnerable. El Mediterrani patix greument els cops del canvi climàtic. Encara que no sols som nosaltres, perquè el planeta és només un. Segons l'anàlisi anual de Global Forest Watch (GFW), l'augment de grans incendis va provocar en 2024 una pèrdua global de boscos en el món sense precedents fins a arribar a «màxims històrics». Només la desaparició de boscos tropicals primaris va arribar als 6,7 milions d'hectàrees, quasi el doble que en 2023. Esta cobertura arbòria desapareix a un ritme de 18 camps de futbol per minut.

Ara bé, conèixer la realitat no és caure en el pesimisme i la immobilitat, perquè la situació és millorable si ens comprometem i realitzem els esforços necessaris. Tot depén de nosaltres, de la nostra actitud, el nostre comportament i de la nostra conscienciació. La ciutadania és capaç també de canviar el curs dels esdeveniments, de ser solidari amb el planeta, de protegir i preservar els nostres boscos, d'ajudar al nostre ecosistema.

Considerem, per tant, necessària la conscienciació ciutadana, la responsabilitat davant la cura del nostre hàbitat natural, que es prenguen precaucions, es respecten les normes de prevenció i s'atenguen les campanyes informatives, no embrutar ni contaminar amb escombraries i procurar un entorn net al nostre pas.

Devem i podem fer-ho. Hem de confiar en la nostra capacitat d'autonomia, d'autogestió i de responsabilitat amb el nostre entorn i amb nosaltres mateixos.

Volem fer una crida a les administracions públiques responsables perquè la conscienciació es fomenta amb campanyes publicitàries i amb formació cívica. Per tant, la primera tasca correspon a les administracions perquè mai no desistisquen a l'hora d'informar permanentment la ciutadania sobre les causes i conseqüències irremediabls dels incendis forestals.

En conclusió, volem fer arribar esta reflexió a les administracions responsables, al conjunt de la societat civil i a tota la ciutadania. Perquè la lluita contra el canvi climàtic i la protecció dels nostres boscos és un treball col·lectiu de sumar esforços i assumir responsabilitats.

Esta Declaració s'enviarà a les conselleries, secretaries autonòmiques i direccions generals reponsables de la prevenció i extinció d'incendis.

DECLARACIÓN SOBRE PREVENCIÓN DE INCENDIOS

El Consell Valencià de Cultura ha mostrado una permanente preocupación respecto a los incendios forestales. Numerosas declaraciones, informes y jornadas para advertir sobre las dañinas consecuencias sociales, medioambientales y patrimoniales, para solicitar recursos y medios necesarios para combatirlos, y para prevenir a la ciudadanía de su compromiso con el cuidado de nuestros bosques.

Nuestra Comunidad ha sufrido graves incendios que han arrasado gran número de hectáreas, poniendo en peligro a muchas personas y, sobre todo, aniquilando fauna y flora de nuestros espacios naturales. El cambio climático incide negativamente en las condiciones extremas: olas de calor cada vez más elevadas y continuadas; descenso de precipitaciones durante la temporada estival que potencia las sequías, la falta de agua; calentamiento del mar Mediterráneo con pérdida de biodiversidad; y mayor número de incendios.

La temperatura media de 2024 ha sido 1,4 °C superior a la del promedio climático normal, siendo el año más cálido desde que hay registros. No hubo ningún mes con carácter frío y esto se debe, según los datos oficiales, a que el 73 % de los días del año han tenido una temperatura media superior al promedio normal.

Tampoco las llamadas "gotas frías" o incluso su manifestación más furiosa como la Dana, la última sufrida en octubre del 2024 con consecuencias devastadoras y la gran pérdida de vidas humanas, ayudan a paliar el problema de los incendios. Más bien al contrario, pues el agua descontrolada provoca inundaciones, erosión del suelo, pérdida de cultivos, daños a las infraestructuras y deslizamientos de tierra.

Además, la Dana del 2024 ha provocado graves daños en infraestructuras que afectan seriamente el trabajo de los efectivos forestales y de bomberos para llegar a las zonas boscosas. También ha dañado parques naturales como el Parque Fluvial del Turia y ha arrasado zonas de árboles y de reforestación.

Según los datos ofrecidos por la Dirección General de Prevención de Incendios Forestales, que se pueden consultar en el Boletín informativo mensual, se produce una media de 5.500 hectáreas quemadas al año en nuestra Comunidad que corresponden a 330 incendios aproximadamente anuales, según la media de la última década. Además, existe una tendencia a la desestacionalización, por lo que podemos encontrarnos incendios en cualquier época del año.

Hay que llamar la atención ante los datos ofrecidos por los responsables de extinción porque los incendios intencionados suponen el 26% de la superficie quemada mientras que el 63% responden a negligencias.

Podemos y debemos disfrutar de la naturaleza, de nuestros extraordinarios parajes naturales, pero hemos de hacerlo con responsabilidad para evitar el daño que podemos causar. La protección de nuestros bosques es cuestión prioritaria en la sostenibilidad del planeta. De todos nosotros depende la calidad y cantidad de nuestros bosques, el disfrute actual y futuro, así como recuperar nuestro patrimonio paisajístico natural de nuestros bosques valencianos.

Vivimos en una región frágil y vulnerable. El Mediterráneo sufre gravemente los azotes del cambio climático. Aunque no solo somos nosotros, porque el planeta es solo uno. Según el análisis anual de Global Forest Watch (GFW), el aumento de grandes incendios provocó en 2024 una pérdida global de bosques en el mundo sin precedentes hasta alcanzar "máximos históricos". Solo la desaparición de bosques tropicales primarios alcanzó los 6,7 millones de hectáreas, casi el doble que en 2023. Esta cobertura arbórea se esfuma a un ritmo de 18 campos de fútbol por minuto.

Ahora bien, conocer la realidad no es caer en el pesimismo y la inmovilidad porque la situación es mejorable si nos comprometemos y realizamos los esfuerzos necesarios. Todo depende de nosotros, de nuestra actitud, nuestro comportamiento y nuestra concienciación. La ciudadanía es capaz también de cambiar el curso de los acontecimientos, de ser solidaria con el planeta, de proteger y preservar nuestros bosques, de ayudar a nuestro ecosistema.

Consideramos por tanto necesaria la concienciación ciudadana, la responsabilidad ante el cuidado de nuestro hábitat natural, que se tomen precauciones, se respeten las normas de prevención y se atienda a las campañas informativas, no ensuciar ni contaminar con basuras y procurar un entorno limpio a nuestro paso.

Debemos y podemos hacerlo. Debemos confiar en nuestra capacidad de autonomía, de autogestión y de responsabilidad con nuestro entorno y con nosotros mismos.

Queremos hacer un llamamiento a las administraciones públicas responsables porque la concienciación se fomenta con campañas publicitarias y con formación cívica. Por tanto, la primera tarea corresponde a las administraciones para no cejar en el empeño de informar permanentemente a la ciudadanía sobre las causas y consecuencias irremediables de los incendios forestales.

En conclusión, queremos hacer llegar esta reflexión a las administraciones responsables, al conjunto de la sociedad civil y a toda la ciudadanía. Porque la lucha contra el cambio climático y la protección de nuestros bosques es una labor colectiva de sumar esfuerzos y asumir responsabilidades.

Esta Declaración se enviará a las consellerías, secretarías autonómicas y direcciones generales responsables de la prevención y extinción de incendios.